

แบบฟอร์ม Knowledge Capture

เรื่อง เทคนิค วิธีการปลูกสร้างสวนป่าพัฒนาหรือปลูกใหม่

สรุปโดย นายชลเทพ บัวแก้ว หัวหน้างาน (ระดับ ๖) งานสวนป่าสระแก้ว

หน่วยงาน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตศรีราชา องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง

๑. บริบท หรือความเป็นมา

ไม้ยูคาลิปตัส จัดเป็นชนิดไม้โตเร็ว สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อมเกือบทุกสภาพพื้นที่ของประเทศไทย เป็นไม้ที่อาศัยการดูแลและการจัดการไม่ยุ่งยาก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ภายในระยะเวลาอันสั้นประมาณ ๔ - ๕ ปี มีอัตราการเจริญเติบโตทางด้านเส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ยปีละประมาณ ๑.๕ - ๒.๐ เซนติเมตร และสามารถแตกหน่อได้ดี โดยอุตสาหกรรมที่มีการใช้ไม้ยูคาลิปตัสเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ ซึ่งปัจจุบันองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ดำเนินการปลูกไม้โตเร็วอันเป็นไม้เศรษฐกิจเพื่อเป็นการสร้างรายได้อีกช่องทางหนึ่ง โดยมีพื้นที่ปลูกไม้โตเร็วประมาณ ๑๑๑,๔๒๙ ไร่ ทั้งนี้ ไม้ยูคาลิปตัสเป็นไม้โตเร็วชนิดหลักที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เลือกปลูก มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๙๗,๗๐๓.๖๙ ไร่ กระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

ในการปลูกสร้างสวนป่าให้ได้ผลผลิตที่ดี และมีคุณภาพ การจัดการบริหารจัดการสวนป่าตั้งแต่ขั้นตอนการจัดเตรียมกล้า จนถึงการบริหารจัดการตามหลักทฤษฎีวิถนา ล้วนแต่มีความสำคัญ อันจะทำให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากผลผลิตไม้ในอนาคต

๒. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

๒.๑ การเตรียมพื้นที่

๒.๑.๑ การเตรียมพื้นที่ปลูก เป็นหนึ่งในขั้นตอนการปลูกไม้ยูคาลิปตัสที่มีความสำคัญ หากไม่มีการเตรียมพื้นที่ที่ดีจะมีผลต่อการเจริญเติบโตของไม้ในแปลง โดยในการเตรียมพื้นที่ต้องพิจารณาสภาพพื้นที่ วัตถุประสงค์ของการปลูกไม้ และงบประมาณที่ได้รับมาพิจารณา

๒.๑.๒ ดำเนินการเก็บริบ และกำจัดต่อโดยแรงงานคน และสารเคมี ร่วมกัน แล้วทำการไถบุกเบิกและไถพรวนโดยรถแทรกเตอร์ล้อยาง ทั้งนี้ควรเริ่มดำเนินการเตรียมพื้นที่ในเดือน มกราคม และแล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม (ถ้าทำได้)

๒.๒ การปลูก

การปลูกควรดำเนินการในช่วงเช้า ซึ่งจะต้องทำด้วยความระมัดระวังเพื่อป้องกันมิให้กล้าที่จัดเตรียมไว้ได้รับความกระทบกระเทือน โดยเฉพาะส่วนยอด และราก ลำเลียงกล้าไม้มายังแปลงปลูกแล้วให้วางเรียงกล้าบริเวณปากหลุมที่ขุด และเตรียมหลุมรอไว้ หลุมละ ๑ กล้า แล้วค่อยๆ วางกล้าไม้ลงในหลุมปลูกโดยตั้งกล้าไม้ให้ตรงกลบดินลงในหลุม โดยใช้ดินชั้นที่ขุดขึ้นมาใส่ลงไปโดยรอบแล้วใช้มือกดดินให้แน่นหรือใช้เท้าเหยียบโดยรอบกล้าไม้ที่ปลูกเพื่อให้แน่ใจว่าดินอัดแน่น ระดับดินที่กลบหลุมควรให้เป็นแอ่งลึกกว่าระดับดินโดยรอบเล็กน้อย เพื่อให้เป็นแอ่งรับน้ำฝนเลี้ยงต้นไม้ต่อไปจากนั้นใช้ดินแห้งหรือผิวหน้าดินที่อยู่ข้างๆ โรยปิดทับรอบๆ กล้าไม้อีกชั้นหนึ่งแบบหลวมๆ

และหนาพอประมาณ เพื่อไม่ให้ผิวหน้าดินส่วนที่ยังขึ้นถูกแสงแดดและลมพัดโดยตรง เพื่อเป็นการควบคุมความชื้นด้านล่างให้สูญเสียให้น้อยที่สุด

๒.๓ การดูแลรักษา

๒.๓.๑ การกำจัดวัชพืช ไม้ยูคาลิปตัสเป็นพืชที่มีความต้องการแสง และสามารถแก่งแย่งธาตุอาหารในดินกับวัชพืชในระยะแรกได้น้อย การกำจัดวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงปีแรกมีความจำเป็น การกำจัดวัชพืชสามารถดำเนินการโดยใช้แรงงานคน หรือสารเคมี โดยดำเนินการก่อนการใส่ปุ๋ย เพื่อมิให้วัชพืชเหล่านั้นมาแก่งธาตุอาหาร

๒.๓.๒ การใส่ปุ๋ย ใส่หลังกำจัดวัชพืช จำนวน ๓๐- ๕๐ กรัม/ต้น โดยขุดหลุมในแถวปลูก ๒ ข้าง ห่างจากโคนต้น ประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. แล้วใส่ปุ๋ยและกลบหลุมให้แน่น

๓. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

๓.๑ ในการเตรียมพื้นที่หลักจากเก็บริบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนการไถให้ดำเนินการโรยปุ๋ยอินทรีย์ แล้วไถบุกเบิกและไถพรวน

๓.๒ กล้าไม้ที่อายุเหมาะสมสำหรับนำไปปลูกควรมีอายุประมาณ ๓- ๕ เดือน ความสูงเฉลี่ยประมาณ ๒๕-๔๐ ซม.

๓.๒ ในการปลูกช่วงก่อนที่เข้าฤดูฝน ควรใช้สารโพลีเมอร์ เพื่อช่วยให้กล้าไม้ได้รับน้ำเพียงพอในช่วงกล้าไม้ตั้งตัว

๓.๓ หลุมปลูก ระดับดินที่กลบหลุมควรให้เป็นแอ่งลึกกว่าระดับดินโดยรอบเล็กน้อย เพื่อให้เป็นแอ่งรับน้ำฝน

๓.๒ ในการดำเนินการใส่ปุ๋ย ปริมาณที่ใส่ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ขนาดต้นไม้ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นแปลงๆ ไป โดยใช้หลักว่าใส่ปริมาณน้อยแต่ใส่ถี่ขึ้น ต้นไม้จะใช้ประโยชน์จากปุ๋ยได้เต็มที่

๔. ประเด็นความรู้ที่สำคัญ

ในการปลูกสร้างสวนป่าไม้เศรษฐกิจโตเร็ว ไม่ว่าจะเป็นไม้ยูคาลิปตัส หรือไม้โตเร็วชนิดอื่นๆ การบริหารจัดการพื้นที่ การดูแลรักษาต้นไม้ที่ปลูกนั้นมีส่วนสำคัญ เพื่อให้การจัดการสวนป่าเป็นการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน มีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารจัดการต้องเป็นไปตามหลักทวนวัฒนวิทยา และหัวหน้าสวน เหมือนคำสอนของ ศ.ดร. อำนวย คอวนิช “ความสำเร็จของการปลูกสร้างสวนป่าแต่ละหน่วย ขึ้นอยู่กับหัวหน้าสวนถึง ๗๕% ส่วนอีก ๒๕% ขึ้นอยู่กับแผนงานที่วางไว้ และการเตรียมงานอย่างอื่น ดังที่ทราบมาแล้วว่าการปลูกสร้างสวนป่าในปัจจุบันได้อาศัยความรู้และความสามารถในการทางสังคมและมนุษย์สัมพันธ์เป็นอย่างมาก และดูจะมากกว่าวิชาการป่าไม้เสียด้วยซ้ำ”

๕. บทสรุป

ไม้ยูคาลิปตัส เป็นไม้รอบตัดฟันสั้นที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในระยะเวลา ๕ ปี ในการปลูกสร้างสวนป่าให้ได้ผลผลิตที่ดี และมีคุณภาพ การจัดการบริหารจัดการสวนป่าตั้งแต่ขั้นตอนการจัดเตรียมกล้า จนถึงการทำไม้ ล้วนแต่

มีความสำคัญ ซึ่งจะทำให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากผลผลิตไม้ในอนาคต ส่งผลให้เกิดความ
มั่นคงในอาชีพ และรายได้ และ สังคม สร้างงานในชนบท ทำให้คนมีงานทำ